

5. Sınıf BTY 1. Dönem 4. Hafta DEFTERE NE YAZALIM?

Dijital Ayak İzi

İnternette bilerek veya farkında olmadan bıraktığımız tüm izlere **dijital ayak izi** denir.

Paylaştığımız verilerin biz silsek bile internette yıllarca kalabilmesine **çevrim içi kalıcılık** denir.

Dijital Ayak İzi Türleri

Aktif Dijital Ayak İzi: Kendi isteğimizle paylaştığımız ve tamamen farkında olduğumuz izlerdir. (Örnek: Fotoğraf paylaşmak, e-posta göndermek veya mesaj yazmak).

Pasif Dijital Ayak İzi: Arka planda çalışan sistemlerin haberimiz olmadan topladığı verilerdir. (Örnek: Ziyaret ettiğimiz siteler, cihaz türümüz, IP adresimiz ve arama geçmişimiz).

Neden Önemlidir ve Hangi Sorunlara Yol Açar

Dijital ayak izimiz bizim "sanal itibarımızdır" ve yaptıklarımız yıllar sonra karşımıza çıkarak bizi etkileyebilir.

Dikkat edilmezse şu sorunlara yol açabilir:

- Anlık konum paylaşımları nedeniyle **Fiziksel Güvenlik İhlali** (hırsızlık vb.).
- Aşırı bilgi paylaşımı nedeniyle **Siber Zorbalığa Hedef Olma**.
- Şifre hırsızlarının tuzağına düşerek **Kimlik Avı ve Dolandırıcılık**.
- Öfkeyle veya şaka amaçlı paylaşılan içerikler nedeniyle **Dijital Utanç ve Pişmanlık** vb.

Nasıl Kontrol Edebiliriz

- Paylaşım yapmadan önce "Bu bilgi doğru mu?, Paylaşmak şart mı?, İleride beni utandırır mı?" sorularını sormalıyız.
- TC Kimlik numarası, ev adresi, telefon, okul adı ve şifre gibi bilgileri internette asla paylaşmamalıyız.
- Profillerimizi "Herkese Açık" yerine "Sadece Arkadaşlar" yapmalı ve tanımadığımız kişileri reddetmeliyiz.
- Eski ve kullanılmayan hesapları, pişman olduğumuz yorumları temizlemeliyiz.
- Her "Kabul Et" butonuna basmamalı ve konum servislerini sınırlandırmalıyız.

UNUTMA: Amacımız internette hiç iz bırakmamak değil, bilinçli kullanıp iyi bir dijital iz bırakmak olmalıdır!

